

بررسی فراوانی هیپرناترمی و هیپوناترمی و مقایسه تاثیر آنها بر پیامد بیماران بستری در بخش مراقبت‌های ویژه

دکتر مجید مختاری^۱، دکتر مهران کوچک*^۲، دکتر رضا گوهرانی^۲، دکتر میر محمدمیری^۱، دکتر پیام اقتصادی عراقی^۲

^۱ گروه داخلی، گروه فوق تخصصی ریه و مراقبت‌های ویژه، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
^۲ گروه بیهوشی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

چکیده

سابقه و هدف: اختلالات سدیم یکی از مهم‌ترین اختلالات الکترولیتی در بیماران بستری در بخش مراقبت‌های ویژه (ICU) محسوب می‌شود. هدف از اجرای این مطالعه بررسی فراوانی و تاثیر هیپرناترمی و هیپوناترمی و مقایسه آنها بر پیامد بیماران بستری در ICU بود. **روش بررسی:** در این مطالعه مقطعی، ۲۷۳ بیمار بستری شده در بخش مراقبت‌های ویژه بیمارستان امام حسین (ع) در فاصله سال‌های ۱۳۸۲ تا ۱۳۸۴ بررسی شدند. سن، جنس، علت بستری و بروز هیپوناترمی (سدیم پلاسما کمتر از ۱۳۵ mEq/L) و هیپرناترمی (سدیم پلاسما بیشتر از ۱۴۵ mEq/L) جمع‌آوری شد و تاثیر آنها بر پیامد نهایی بیماران در هنگام ترخیص از ICU (ترخیص یا فوت در ICU) همراه با نسبت شانس (OR) با محدوده اطمینان ۹۵ درصد (CI95%) تعیین و مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها: هیپرناترمی در ۳۹/۵ درصد و هیپوناترمی در ۶۰/۵ درصد بیماران دیده شد. میانگین سن در بیماران هیپوناترمیک (۵۲±۲۱) سال در برابر ۴۴±۲۰ (سال) و بیماران هیپرناترمیک (۵۶±۲۰) سال در برابر ۴۹±۲۲ (سال) بطور معنی‌داری از سایر بیماران بالاتر بود. بروز هیپوناترمی در بیماران بستری شده به علل جراحی بطور معنی‌داری از بستری شدگان به علل داخلی بیشتر بود (به ترتیب ۷۲ درصد در برابر ۲۲ درصد). میزان مرگ و میر در بیماران مبتلا به هیپوناترمی (۳۴ درصد در برابر ۱۶ درصد، $OR[CI95\%]=6[3-11]$) و هیپرناترمی (۵۵ درصد در برابر ۱۸ درصد، $OR[CI95\%]=3[1-5]$) بطور معنی‌داری نسبت به سایر بیماران بالاتر بود. میزان مرگ و میر در گروه هیپرناترمیک بطور معنی‌داری از گروه هیپوناترمیک بیشتر بود.

نتیجه‌گیری: اختلالات سدیم در بیماران بستری در ICU شایع هستند. این اختلالات با افزایش مرگ و میر همراه بوده و در سنین بالاتر شایع‌تر هستند؛ به علاوه میزان مرگ و میر در هیپرناترمی بیشتر است.

واژگان کلیدی: هیپرناترمی، هیپوناترمی، پیامد، بخش مراقبت‌های ویژه.

مقدمه

در بخش مراقبت‌های ویژه (Intensive care unit: ICU) بستری می‌شوند شایع هستند و نشان داده شده که می‌توانند با افزایش مرگ و میر همراه باشند (۱).

یکی از مهم‌ترین الکترولیت‌های بسیار حیاتی بدن انسان سدیم است. اختلالات یون سدیم یکی از شایع‌ترین اختلالات الکترولیتی در طی مدت بستری بیمار در بیمارستان به شمار می‌روند. افزایش یا کاهش میزان سدیم از محدوده طبیعی (به

الکترولیت‌ها در بسیاری از عملکردهای متابولیک و هموستاز دخیل هستند. اختلالات الکترولیتی در بیماران بزرگسالی که

آدرس نویسنده مسئول: تهران، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، بیمارستان امام حسین (ع)، دکتر مهران کوچک (e-mail: mehrankouchek@yahoo.com)

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۸۷/۲/۱

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۸۸/۷/۱۵